

KIJKWIJZER SLIMMER ORGANISEREN

CNV SCHOOLLEIDERS EN CNV ONDERWIJS

Bijlage bij het boek DRUKDRUKDRUK

Onderstaande kijkwijzer is in het project Slimmer organiseren gebruikt als hulpmiddel bij de gesprekken over *good practice*. De kijkwijzer werd tijdens het bezoek van het onderzoeksteam aan de 'successcholen' ingevuld. De vragen waren bedoeld om met elkaar in gesprek te gaan over zaken die spelen bij werkdruk en de manier waarop de betreffende school deze aanpakt.

Je kunt met deze vragenlijst onderzoeken hoe het staat met de werkdruk op je eigen school. De lijst bestaat uit vier blokken met vragen, elk over een deelgebied: Werknemer, Team, School en Omgeving. Elk blok is onderverdeeld in vijf thema's. Elk thema bestaat weer uit vier stellingen. Geef met een score van 1 tot 5 aan in hoeverre deze stelling past bij de situatie op jouw school. Daarbij staan de cijfers voor de volgende kwalificaties:

- 1. Helemaal niet van toepassing**
- 2. Soms van toepassing**
- 3. Neutraal**
- 4. Vaak van toepassing**
- 5. Helemaal van toepassing**

BLOK 1: DE WERKNEMER

Thema 1: Persoonlijke eigenschappen

Score

1. Ik vind dat ik mijn werk goed genoeg doe, niet te veel en niet te weinig.
2. Mijn betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel zorgen niet voor werkdruk.
3. Ik kan goed grenzen stellen aan mijn werk.
4. Ik heb realistische verwachtingen van mijzelf.
5. Ik heb genoeg zelfvertrouwen.

Thema 2: Timemanagement

Score

1. Ik kan goed prioriteiten stellen.
2. Ik kan mijn werk goed plannen.
3. Ik kan efficiënt administreren.
4. Ik heb een goed beeld van eigen taken en verantwoordelijkheden.
5. Ik kan goed klassenmanagement voeren.

Thema 3: Balans

Score

1. Ik zorg ervoor dat de balans tussen werk en privé goed gehandhaafd blijft.

2. Ik maak het bespreekbaar wanneer ik een onvoldoende balans ervaar tussen inspanning (stress) en herstelmomenten.	
3. Ik zorg voor voldoende pauzemomenten op een dag.	
4. Ik zorg voor een balans tussen lesgebonden en niet-lesgebonden taken.	
5. Ik zorg ervoor dat piekperiodes afgewisseld worden met rustigere periodes.	
Thema 4: Autonomie en waardering	Score
1. Mijn leidinggevende houdt rekening met mijn wensen en met wie ik ben (situationeel leidinggeven).	
2. Ik maak gebruik van professionele ruimte, en waar nodig, eis ik die op.	
3. Ik word betrokken bij de schoolontwikkeling en de keuzes die daarbij gemaakt worden.	
4. Ik ontvang regelmatig complimenten van mijn collega's en leidinggevende.	
5. Ik ontvang waardering en erkenning voor mijn inzet.	
Thema 5: Eigen professionalisering	Score
1. Ik reflecteer samen met mijn collega's op mijn werk en mijn leidinggevende stimuleert ons daarbij.	
2. Ik maak gebruik van mijn beschikbare uren voor studie, peerreview en andere professionaliseringsactiviteiten conform de CAO.	

3. Ik werk planmatig aan mijn professionalisering en waar mogelijk maak ik gebruik van budget hiervoor. Mijn leidinggevende ondersteunt mij daarbij.	
4. Ik voer mijn voorgenomen professionalisering daadwerkelijk uit en mijn leidinggevende ondersteunt mij daarbij.	
5. Mijn leidinggevende maakt met mij jaarlijks afspraken over het aantal lessen, de deskundigheidsbevordering en de individuele scholingsuren.	

BLOK 2: HET TEAM

Thema 1: Cultuur en sfeer in het team	Score
1. Er heerst een prettige sfeer.	
2. Er heerst een collegiale sfeer.	
3. Teamleden voelen zich onderdeel van het team en ervaren een teamgevoel.	
4. Tegenstellingen, onderlinge irritaties en conflicten worden zorgvuldig en constructief besproken om de onderliggende oorzaak te achterhalen en aan te pakken.	
5. Er is een professionele cultuur waar mensen elkaar aanspreken.	
Thema 2: Overleg en vergaderingen	Score
1. Er is een bewust streefaantal (en beperking) van het aantal vergaderingen.	

2. Het vergaderrooster houdt rekening met deeltijders.	
3. De besluitvorming binnen het team is helder en geaccepteerd.	
4. Er wordt kritisch omgegaan met overleg met diverse hulpverlenende instanties.	
5. We vergaderen efficiënt.	
Thema 3: Communicatie in het team en met leidinggevenden	Score
1. Teamleden geven elkaar gemakkelijk feedback.	
2. Tijdens overleg en vergaderingen wordt er echt naar elkaar geluisterd.	
3. Gemaakte afspraken in het team worden serieus genomen en nagekomen.	
4. Leidinggevende spreekt personeel aan wanneer mensen hun afspraken niet nakomen.	
5. Teamleden durven met hun zorgen en problemen naar de leidinggevende toe te stappen.	
Thema 4: Lerend vermogen	Score
1. In het team wordt samengewerkt aan het oplossen van problemen.	
2. Er is expliciet tijd gemaakt voor collegiale consultatie, peerreview en intervisie.	

3. Er is dagelijks tijd voor reflectie en nadenken.	
4. Het is geaccepteerd om elkaar om hulp of steun te vragen.	
5. Er worden bewust leermomenten ingepland om kennis en vaardigheden van personeelsleden over te dragen op anderen.	
Thema 5: Schoolinnovatie en -ontwikkeling	Score
1. Op onze school toetsen we ambities van het team eerst op haalbaarheid.	
2. Voordat we een onderwijskundige ontwikkeling invoeren, vragen we ons af welk effect dit heeft op onze werkzaamheden.	
3. Op onze school wordt systematisch en doelmatig gewerkt aan verbeteringen van ons onderwijs.	
4. Op onze school worden ingezette veranderingen afgerond en geborgd.	
5. Op onze school is voldoende draagvlak wanneer we aan iets nieuws beginnen.	
BLOK 3: DE SCHOOL	
Thema 1: Onderwijskundige visie en keuzes	Score
1. Onze school heeft een duidelijke visie.	
2. Onze school heeft op basis van deze visie een beperkt aantal concrete doelen geformuleerd.	

3. Doelen worden omgezet in concrete acties met een tijdsplanning.	
4. Op onze school is het voor iedereen duidelijk wat van hem of haar verwacht wordt.	
5. Wij zijn als school trots op wat we bereiken en wie we als school zijn.	
Thema 2: Organisatie van werk en autonomie van de medewerkers	Score
1. Het totaal aantal activiteiten dat onze school onderneemt staat in relatie tot de uren van de beschikbare formatie.	
2. Wij hebben de mogelijkheden (materieel en fysiek) om ons werk te kunnen uitvoeren.	
3. Wij kennen geen tijdslekken die ontstaan door activiteiten die niet tot de kerntaken van de medewerkers horen.	
4. Wij hebben invloed op de manier waarop we ons werk organiseren.	
5. Wij worden waar mogelijk ingezet op taken op basis van onze interesse, kwaliteiten en vaardigheden.	
Thema 3: Administratieve werkzaamheden en verantwoording naar ouders, organisatie en ministerie	Score
1. Op onze school hebben we duidelijk zicht op de hoeveelheid tijd die nodig is van iedere medewerker voor administratie en verantwoording.	
2. Onze school werkt op een haalbare manier met een registratie- en leerlingvolgsysteem.	

3. Er zijn duidelijke en haalbare afspraken gemaakt over de wijze van communicatie met ouders.	
4. Op onze school is het duidelijk met welk doel gegevens vastgelegd worden.	
5. De resultaten van ons registratie- en leerlingvolg-systeem worden gebruikt om processen en het onderwijs op onze school te verbeteren.	
Thema 4: Afspraken en (wettelijke) regelingen	Score
1. Er is werkverdelingsbeleid/taakbeleid op school, vastgesteld met instemming van de PMR.	
2. Op onze school is er helder en duidelijk werkdrukbeleid en inzet werkdruggelden.	
3. Wij springen voor elkaar in, maar niet ten koste van onszelf.	
4. Op onze school is er een duidelijke werk- en rusttijdenregeling.	
5. Op onze school is duidelijk en goed arbeidsomstandighedenbeleid om fysieke en psychische belasting te voorkomen.	
Thema 5: Personeelsbeleid, professioneel beleid en bovenschools beleid	Score
1. Op onze school wordt de medewerkerstevredenheid gemeten en er is een plan van aanpak.	
2. Het gevoerde personeelsbeleid draagt werkelijk bij aan de inzetbaarheid van mensen.	
3. Op onze school wordt gewerkt met preventief en curatief verzuimbeleid.	

4. Op onze school leidt bovenschools beleid niet tot extra werkzaamheden.

5. De stijl van leidinggeven draagt eraan bij dat mensen hun werk zo goed en gezond mogelijk kunnen doen.

BLOK 4: DE OMGEVING

Thema 1: Maatschappelijke opdrachten en thema's, omgeving en buurt

Score

1. Op onze school prioriteren wij zelf alle zaken die extern op de school afkomen.

2. Op onze school accepteren we alleen projecten en activiteiten die bijdragen aan het bereiken van de doelen van de school.

3. Op onze school maken we slim gebruik van ICT en ondersteunen programma's het onderwijs en de medewerker.

4. Op onze school wordt efficiënt samengewerkt met de lokale omgeving van de school.

5. Er zijn maatregelen genomen rondom de veiligheid van de school, leerlingen en medewerkers.

Thema 2: Leerlingen

Score

1. De school gaat adequaat om met de veranderende kenmerken van de leerlingenpopulatie.

2. De school maakt duidelijke keuzes over welke opvoedkundige taken bij de school horen.

3. De school gaat adequaat om met de verschillen tussen leerlingen in een klas.

4. Er zijn duidelijke gedragsregels voor leerlingen.	
5. De schoolregels worden consequent nageleefd.	
Thema 3: Ouders	Score
1. Er is beleid rondom alleenstaande/gescheiden ouders.	
2. Het is duidelijk wat ouders in en om de school mogen en gemaakte afspraken zijn duidelijk.	
3. De school beschermt de medewerkers tegen (te) hoge eisen van de ouders.	
4. Het is voor ouders helder wat zij aan zorg voor hun kind kunnen verwachten; de school stelt hier duidelijk grenzen.	
5. Ouders nemen de school werk uit handen.	
Thema 4: Invloeden door samenwerking met andere instellingen (Passend Onderwijs, ZAT, jeugdzorg, enz.)	Score
1. Er zijn afspraken over de maximale tijdsinvestering voor overleg met andere instellingen.	
2. Een multifunctioneel schoolgebouw indien van toepassing, leidt niet tot meer werk (organisatie, regelen).	
3. Er zijn heldere afspraken over verantwoordelijkheden en taken met deze buitenschoolse partners.	
4. Het beleid rondom passend onderwijs biedt de school daadwerkelijke ondersteuning bij behandeling en verwijzing.	

5. De school laat leerlingen toe die passen binnen het ondersteuningsprofiel.	
Thema 5: Overheid en inspectie	Score
1. De school zorgt dat medewerkers bekend zijn met de wettelijke eisen vanuit de overheid en de afspraken in de CAO.	
2. Deze eisen vanuit de overheid en de CAO worden daadwerkelijk geïmplementeerd.	
3. Er wordt efficiënt gerapporteerd en gedocumenteerd als voorbereiding voor een inspectiebezoek.	
4. Het inspectiebezoek wordt ervaren als een leermoment en leraren zijn op de hoogte van de indicatoren van het toezicht.	
5. De school bepaalt zelf de prioriteiten op onderwijskundige ontwikkelingen passend bij de leerlingen.	

Spinnenweb

Instructie

Vul de score van elke vraag in bij het betreffende blok en thema. Per thema wordt de score aangegeven, dus: blok werknemer, thema 1 bijvoorbeeld 20 punten, thema 2 bijvoorbeeld 13 punten enzovoort. Door de score in de grafiek over te nemen, kan iedere medewerker zien in welk blok en bij welk thema de hoogste werkdruk ligt. Hoe dicht er in het midden van de grafiek (laag aantal punten), hoe meer werkdruk wordt ervaren. Hoe meer aan de buitenkant (hoog aantal punten) hoe slimmer de school/het team kan organiseren.

